

Bijlage 1 - Domeinen, subdomeinen en clusters

Bijlage bij de visietekst Nederlands en communicatie

Deze bijlage geeft een overzicht van de ordening binnen de discipline Nederlands en communicatie. Deze ordening is een verfijning van het algemene ordeningskader van het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen*.

Domeinen groeperen doelen die betrekking hebben op hetzelfde brede taal- en communicatiegebied. Ze brengen samenhang aan binnen het leergebied Nederlands en maken duidelijk hoe verschillende taalvaardigheden samen bijdragen aan betekenisvolle communicatie.

Subdomeinen verfijnen deze samenhang binnen een domein door doelen te bundelen rond afgebakende aspecten. Ze tonen hoe verschillende onderdelen van eenzelfde taalvaardigheid zich tot elkaar verhouden en samen ontwikkeld worden.

Clusters brengen binnen een subdomein groepen van doelen samen die focussen op verwante taal- en communicatieconcepten en die inhoudelijk en didactisch sterk met elkaar verbonden zijn.

De horizontale, verticale en diagonale samenhang tussen clusters en doelen, zowel binnen de discipline Nederlands en communicatie als over disciplines heen, wordt zichtbaar in de doelensets en leerroutes van het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen*.

Doelen zijn daarbij steeds ingebed in een coherent inhoudelijk ‘bouwwerk’, waarin kennis en inzichten systematisch worden opgebouwd over de verschillende niveaus van ordening.

Tabel 1 Domeinen, subdomeinen en clusters binnen de discipline Nederlands en communicatie voor de G-routedoelen, A-routedoelen en +routedoelen

Domein	Subdomein	Cluster	JK	K2	K3	L1	L2	L3	L4	L5	L6
Lezen	Vlot en vloeiend lezen	Geluiden	x	x							
		Rijmen en klankgroepen	x	x	x	x	x				
		Klanken en letters	x	x	x	x	x				
		Woorden lezen				x	x	x	x	x	x
		Zinnen en teksten lezen				x	x	x	x	x	x
	Tekstbegrip	Explicit vermelde informatie vinden	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Eenvoudige conclusies trekken	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tekstinterpretatie	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tekstevaluatie	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tekstinformatie gebruiken	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Het leesproces reguleren				x	x	x	x	x	x
	Tekstsoorten en tekstconventies	Conventies en kenmerken van teksten	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Soorten teksten	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Schrijven	Handschrift en digitale vaardigheden	/	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Correct schrijven	Spellingbewustzijn				x	x	x	x	x	x
		Woorden schrijven				x	x	x	x	x	x
		Zinnen en teksten schrijven				x	x	x	x	x	x
	Schrijven om te leren	/	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Schrijven om te delen	Zich oriënteren op het schrijven	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Tot schrijven komen	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Het schrijven bijsturen				x	x	x	x	x	x

Domein	Subdomein	Cluster	JK	K2	K3	L1	L2	L3	L4	L5	L6
Mondeling taalgebruik	Luisterbegrip	/	x	x	x						
		Explicit vermelde informatie vinden				x	x	x	x	x	x
		Eenvoudige conclusies trekken				x	x	x	x	x	x
		Tekstinterpretatie				x	x	x	x	x	x
		Tekstevaluatie				x	x	x	x	x	x
		Tekstinformatie gebruiken				x	x	x	x	x	x
	Spreken, presenteren en vertellen	Zich oriënteren op het spreken				x	x	x	x	x	x
		Tot spreken komen	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Het spreken bijsturen				x	x	x	x	x	x
	Mondelinge interactievaardigheden	/	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Taalsysteem en taalgebruik	Woordenschat	/	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Taalsysteem (klanken, spelling, grammatica)	Klanken				x	x				
		Spelling				x	x	x		x	x
		Zinnen en zinsdelen				x	x	x	x	x	x
		Woorden - woordvorming					x	x	x	x	x
		Woorden - woordsoorten					x	x	x		x
		Woorden - werkwoorden en werkwoordtijden						x	x	x	x
	Inzichten taalsysteem								x	x	x
	Taalgebruik en taalwetenschap	/	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Literatuur	Interactie met literatuur	Kiezen van literatuur	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Lezen van literatuur				x	x	x	x	x	x
		Reageren op literatuur	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Creatieve expressie in taal	Experimenteren met taal	x	x	x	x	x	x	x	x	x
		Beleven van taal	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Tabel 2 Domeinen, subdomeinen en clusters binnen de discipline Nederlands en communicatie voor de P-routedoelen en S-routedoelen

Tabel 2 toont het volledige leerplan Nederlands en communicatie. De kruisjes geven aan in welke (sub)domeinen en clusters P- en S-routedoelen werden opgenomen. Door in de tabel de volledige structuur te tonen, willen we aangeven dat er ook in het gemeenschappelijk curriculum kansen liggen tot verbreding en verdieping voor de leerlingen met een IAC.

De S-routedoelen zullen nog verder aangevuld worden op basis van gesprekken met scholen buitengewoon onderwijs, leersteuncentra en experten.

Domein	Subdomein	Cluster	F1	F2	F3	F4	F5	F6
Communicatieve fundamenteiten	Sociale aandacht	Wederkerigheid	x	x	x			
		Gedeelde aandacht	x	x	x			
		Intentionaliteit	x	x				
		Functionaliteit			x			
	Betekenisverlening	Sensatienniveau	x					
		Presentatienniveau			x			
		Representatienniveau				x		
	Communicatievormen	Sensatienniveau	x					
		Presentatienniveau			x			
		Representatienniveau				x		
Lezen	Vlot en vloeiend lezen	/			x			
		Globaal lezen					x	
		Rijmen en klankgroepen						
		Klanken en letters						
		Woorden lezen						
		Zinnen en teksten lezen						
	Tekstbegrip	/	x	x	x			
		Explicit vermelde informatie vinden						
		Eenvoudige conclusies trekken						
		Tekstinterpretatie						
		Tekstevaluatie						
		Tekstinformatie gebruiken						
		Het leesproces reguleren						

Domein	Subdomein	Cluster	F1	F2	F3	F4	F5	F6
Lezen	Tekstsoorten en tekstconventies	/	x	x	x			
		Conventies en kenmerken van teksten						
		Soorten teksten						
Schrijven	Handschrift en digitale vaardigheden	/		x	x			
	Correct schrijven	Spellingbewustzijn						
		Woorden schrijven						
		Zinnen en teksten schrijven						
	Schrijven om te leren	/						
	Schrijven om te delen	Zich oriënteren op het schrijven						
		Tot schrijven komen						
		Het schrijven bijsturen						
Mondeling taalgebruik	Luisterbegrip	/			x			
		Explicit vermelde informatie vinden						
		Eenvoudige conclusies trekken						
		Tekstinterpretatie						
		Tekstevaluatie						
		Tekstinformatie gebruiken						
	Spreken, presenteren en vertellen	Zich oriënteren op het spreken						
		Tot spreken komen						
		Het spreken bijsturen						
	Mondelinge interactievaardigheden	/			x			
Taalsysteem en taalgebruik	Woordenschat	/		x	x			
	Taalsysteem (klanken, spelling, grammatica)	Klanken						
		Spelling						
		Zinnen en zinsdelen						
		Woorden - woordvorming						
		Woorden - woordsoorten						
		Woorden - werkwoorden en werkwoordstijden						
	Inzichten taalsysteem	/						
	Taalgebruik en taalwetenschap	/						

Domein	Subdomein	Cluster	F1	F2	F3	F4	F5	F6
Literatuur	Interactie met literatuur	/		x	x			
		Kiezen van literatuur						
		Lezen van literatuur						
		Reageren op literatuur						
	Creatieve expressie in taal	Experimenteren met taal						
		Beleven van taal						